

Když Ježíš uslyšel, že Jan je uvězněn, odebral se do Galileje. Opustil Nazaret a usadil se v Kafarnaum při moři, v území Zabulón a Neftalím, aby se splnilo, co je řečeno ústy proroka Izaiáše:

„Země Zabulón a Neftalím,
směrem k moři, za Jordánem,
Galilea pohanů –
lid bydlící v temnotách uvidí veliké světlo;
světlo vzejde těm, kdo seděli v krajině stínu smrti.“

Od té chvíle začal Ježíš kázat: „Čiňte pokání, neboť se přiblížilo království nebeské.“ Mt 4, 12-17

„Čiňte pokání, neboť se přiblížilo království nebeské.“

Čiňte pokání, neboť se přiblížilo království nebeské. Změňte své smýšlení, neboť přichází Boží království. Přestaňte stále něco stavět anebo bořit, ale zaměřte se na to, co si myslíte, neboť starý svět pominul a blíží se něco docela nového, jen o tom ještě nevíte. Nebo jste si toho ještě nevšimli. Nebo už o tom víte i jste si toho všimli, ale buď k vám to ještě nedorazilo anebo jste to jako by nechali utéct. Nebo už to k vám i dorazilo ani jste to nenechali utéct, ale už je to tady. A v tom je ten problém, že Boží království už je tady, jen si s tím nevíme rady.

A to rady znamená, že stále ještě neumíme měnit ani změnit své smýšlení. Stále myslíme tak trochu postaru a hlavně tak, jak to vždycky bylo a neumíme přijmout změny, neumíme přijmout, že by to mohlo jít i jinak, protože to tak přece nikdy nebylo. A tady to vždycky a nikdy je i hlavní argument proto, abychom ani my nemuseli nic měnit, natožpak své smýšlení. A je jasné, že dnes lidé potřebují mít hlavně nějakou jistotu, aby se měli čeho držet atd. ale dnešní doba a spolu s ní i to přicházející Boží království vyžaduje především změnit své smýšlení.

Příchod Božího království však neznamená návrat všeho lidu do kostela a do sboru ani návrat takových hodnot jako je víra, naděje a láska i do současného života, ale především do našeho smýšlení. A to tak, že každý začne sám u sebe. Jaká je moje víra, jestli otevřená i tomuto světu anebo uzavřená sama do sebe ze strachu před kdejakým ohrožením. Jaká je moje naděje, jestli i pro tento svět anebo jen pro nás samotné a naši spásu. A jaká je moje láska, jestli i pro ty druhé anebo jakoby jen sama pro sebe a jestli je jen ve slovech nebo je i v našich životech.

A kde je láska i v životě vašeho faráře, což nás asi i všechny zajímá. Inu, za devatero horami a devatero řekami, za kopcem nebo za dvěma, za tím, čemu se říká „proti přírodě“ či že je to zdravé. My faráři naštěstí nemusíme lidem říkat, jak mají žít, už protože ti lidé to ví sami nejlépe, ale co musíme, je vyvracet některé omyly a nepravdy, ve kterých lidé jinak žijí. To jest, že náš život není jen složenina nejrůznějších přírodních zákonitostí, ale že je určen i sociálně a že zdravé rozhodně není jen ono biblické plodte se, množte a naplňte zemi, ale i něco jiného, např. lidské myšlení. Jednou nám synodní senior vyprávěl, z jakých všech pastoračních návštěv by odcházel předními dveřmi a dovedu si představit dvě ze tří svých kolegyň farářek, které by utekly oknem. Ale ne hanbou, ale spíš studem nad tím, kde se ten čas vlastně úplně zastavil. Jakákoli řeč o něčem jako biologické předurčenosti či tom, jak dnes mají lidé žít, totiž vyžaduje obrovskou míru nejen sociální citlivosti, ale i té úplně nejzákladnější.

Lidský život je totiž někdy až příliš složitý na to, abychom ho vůbec dovedli pochopit, natož říct, co je vlastně dobře nebo špatně. Ani tu od toho nejsme, některé soudy totiž asi opravdu náleží jen Bohu. A pokud je něco dobře, tak tohle. Zhodnotit si můžeme, co chceme, ale konečný a možná i ten poslední soud už bude patřit jen a jen Bohu. Ani našim skutkům ani našim zásluhám, ale jen jeho milosti. Na což je dobré pamatovat, už protože se nám to ještě bude hodit. I proto teď tak strašně nerad něco hodnotím, a to jsem o tom kdysi psal romány.

Ježíš o tom jediném činění, jaké si zaslouží i člověk, totiž pokání, totiž změně smýšlení začal kázat, když se blížilo království nebeské, ale také když se mělo splnit, co bylo řečeno ústy proroka Izajáše, že lid bydlící v temnotách uvidí veliké světlo, a to světlo vzejde těm, kdo až dosud seděli v krajíně stínu smrti. Právě o tom uplynulém roce se mimo jiné říkalo, že oživil otázku smrti. A do toho nám prorok Izajáš říká, že po smrti přijde světlo, a to veliké světlo, které uvidí i lid až dosud bydlící v temnotách. Jakoby i ta smrt byla zahalena do temnot.

No a ne snad? Není i ta naše smrt v jakýchsi temnotách? A nebojíme se ještě víc než smrti samotného umírání a bolesti, které jsou s ní spojeny? A může nás utiшит, že po smrti přijde světlo, i když nám už to může být stejně jedno? A co když je to myšleno spíš obrazně, jako že to světlo přijde ještě do našeho života, který je nyní jen zahalen temnotou bez víry, bez naděje a bez lásky? No jasně, že ano. Může to být tak i tak, reálně i obrazně, reálně v tom, že po smrti přijde věčný život a obrazně, že ten život může přijít už teď a tady, stačí si na to počkat.

Opět ocituji synodního seniora: „Dlouhodobé mluvení o nedostatku financí v církvi nás zbavuje radosti. Mluvíme často spíš o tom, co nejde než o tom, co jde. Mluvíme více o tom, jak nás ubývá, než abychom hledali, jak nás bude přibývat. Stáváme se spíše smutnými obranári stávajícího než usměvavými hledači nového. Ale to smíme změnit. A zkusme se přestat příliš trápit tím, jak zařídít, aby takhle jednala většina. Udělejme to my sami.“ A přesně tomu se říká změna smýšlení. Že to začne hned u nás, a to i celkovou změnou smýšlení.

Což mimo jiné znamená, že to světlo uvidíme tehdy, když si řekneme, že každá změna je možná, každý obrat je možný a že někdy stačí jen udělat něco jinak a ono to jde, když se chce. A kupodivu ani ty temnoty nejsou jen z nedostatku financí, jak se o tom dnes často mluví, ale obecně z nedostatku hodnot, neboť i to přiblížení nebeského království a velikého světla tak trochu závisí i na tom, jak i my sami zacházíme se svou vírou, nadějí a láskou, neboť jsem si jist, že jakmile je i ti, kdo až dosud bydleli v temnotách či seděli v krajíně smrti, uvidí jakoby i na nás, tak je to i samotné přesvědčí o tom, že to má smysl věřit, mít naději, ale i milovat.

A vůbec to nejsou hodnoty prázdné ani nijak vyprázdněné. Jen vedle své vertikály, totiž pohybu odshora dolů hledají i svou horizontálu, totiž pohyb dole. Hledají život, který jim můžeme dát i tím, že jim dáme obsah nejen svým životem či způsobem myšlení, ale jazykem nikoli však o nich, ale jakoby jimi. Že se i ta víra, naděje a láska nestanou jen cílem, ale prostředkem k tomu, jak se i o tu Boží blízkost a blízkost nebeského království podělit i s těmi ostatními. Jak nezůstat, třebaže u změny svého smýšlení, ale postoupit i někam dál.

Asi to nyní zní dost abstraktně, ale i na počátku Ježíšovy činnosti na tomto světě stálo slovo, že je někdo jiný uvězněn a Ježíš sám se i proto odebral někam jinam, opustil svůj dosavadní život nebo spíš své rodiště a usadil se někde jinde, aby se splnilo i to, co bylo kdysi řečeno. Že se tím světlem v temnotách či do temnot stane i něco docela nového, totiž změna i na základě toho slova, která nastane i proto, že už se blíží i změna jako taková, k níž volal a o níž kázal i sám Ježíš, totiž že už se blíží, ba přiblížilo i Boží království, stačí jen tomu uvěřit.